

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001341

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-04-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Хлистік Мирослава Андріївна

2. Myroslava Khlystik

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Організаційно-правове забезпечення сталого розвитку України

Дата захисту: 22-05-2025

Спеціальність за освітою: 081 – Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8441

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.55, 10.55.21, 10.55.91

Тема дисертації:

1. Медіація як альтернативний спосіб врегулювання земельних спорів
2. Mediation as an alternative method of settling land disputes

Реферат:

1. У дисертації здійснено комплексний науковий аналіз правового регулювання та практики використання медіації у вирішенні земельних спорів на основі дослідження сучасного вітчизняного та зарубіжного законодавства, з урахуванням особливостей впроваджених медіацій у світові правові системи, сформульовано теоретичні узагальнення та практичні пропозиції, що загалом вирішують важливе наукове завдання і спрямовані на вдосконалення нормативного забезпечення та практики застосування медіації у сфері земельних правовідносин. Дисертація є першим у юридичній науці України спеціальним комплексним дослідженням медіації як способу врегулювання земельних спорів. Узагальнено наукові напрацювання щодо сутності понять «конфлікт», «спір», «земельний спір» та сформульовано авторське визначення земельного спору як правовідносин, пов'язаних із суперечностями, що виникли між суб'єктами земельних відносин (громадянами, юридичними особами, органами місцевого самоврядування та органами державної влади) щодо об'єкта земельних правовідносин (землі в межах території України, земельних ділянок та прав на них, у тому числі на земельні частки (паї). Досліджено правову природу категорії «спір» та розвинено ідею

доцільності її використання у юридичній сфері. Уточнено сутність медіації як правової категорії та запропоновано авторське визначення цього терміну як структурованого процесу переговорів, організацію та проведення якого забезпечує незалежний та неупереджений медіатор з метою врегулювання спору шляхом налагодження неконфліктної комунікації та пошуку сторонами спору взаємоприйнятних рішень, які базуються на інтересах та потребах сторін. Констатовано, що у сучасній вітчизняній юридичній доктрині та діючій нормативно-правовій базі поза увагою залишено питання визначення категорії медіації земельних спорів (земельної медіації) як окремого терміну. Сформульовано визначення медіації земельних спорів як структурованого процесу переговорів, організацію та проведення якого забезпечує незалежний та неупереджений медіатор з метою врегулювання земельного спору шляхом налагодження неконфліктної комунікації та пошуку сторонами земельного спору взаємоприйнятних рішень, які базуються на інтересах та потребах сторін земельного спору. Проаналізовано існуючі дефініції медіабельності спорів та її критерії у сучасній правовій науці та сформульовано розуміння медіабельності земельного спору як сукупності необхідної та достатньої кількості факторів та ознак спору, які, по-перше, дозволяють розпочати процедуру медіації, та, по-друге, свідчать про високу ймовірність успішного врегулювання земельного спору шляхом медіації. Виокремлено дві групи ознак медіабельності земельного спору: правові (формальні) ознаки, сукупність яких дозволяє розпочати процедуру медіації та є необхідною для того, щоб медіація могла мати місце, та фактичні ознаки, які свідчать про високу ймовірність успішного врегулювання земельного спору шляхом медіації. Обґрунтовано тезу про те, що за умови відповідності усім встановленим формальним та принаймні одній фактичній ознаці земельний спір є медіабельним (може бути ефективно врегульований шляхом медіації). Виявлено неоднозначне розуміння статусу медіації, закріпленого у вітчизняному законодавстві, та запропоновано вилучити з визначення терміну «медіація» у Законі України «Про медіацію» слово «позасудова». Внесено пропозицію запровадити ведення статистичного обліку випадків примирення сторін спорів шляхом медіації у судових процесах (у різних категоріях справ, у тому числі, пов'язаних із земельними спорами) та відображати їх у річних судових звітах, а також запропоновано (з урахуванням вимог щодо дотримання принципу конфіденційності) організувати статистичний збір загальної інформації щодо кількості проведених приватних медіацій для врегулювання спорів (у тому числі у сфері земельних відносин). Виокремлено ряд об'єктивних та суб'єктивних чинників, які стримують розвиток та активне використання земельної медіації, серед яких: відсутність реальної підтримки та зацікавленості у просуванні медіації з боку держави; відсутність в Україні достатньої кількості спеціалізованих медіаторів, які займаються врегулюванням земельних конфліктів; низький рівень довіри до медіаторів як до представників окремої професії, відсутність гарантій надання ними якісних послуг; режим воєнного стану в Україні та ін. Запропоновано класифікацію основних видів медіації за критерієм добровільності/обов'язковості та критерієм інтегрованості у судову систему: 1) добровільна досудова медіація; 2) обов'язкова досудова медіація; 3) добровільна судова медіація; 4) обов'язкова судова медіація; 5) квазіобов'язкова медіація. Розроблено авторську «Ментальну карту розвитку земельної медіації в Україні».

2. The dissertation provides a comprehensive scientific analysis of legal regulation and practice of using mediation in resolving land disputes based on the study of modern domestic and foreign legislation, taking into account the peculiarities of implemented mediations in world legal systems. It formulates theoretical generalizations and practical proposals that collectively solve an important scientific task and are aimed at improving the regulatory support and practice of applying mediation in the field of land legal relations. The dissertation is the first special comprehensive study in the legal science of Ukraine on mediation as a method of resolving land disputes. Scientific developments regarding the essence of the concepts "conflict," "dispute," "land dispute" are generalized, and the author's definition of land dispute is formulated as legal relations associated with contradictions that have arisen between subjects of land relations (citizens, legal entities, local self-government bodies and state authorities) regarding the object of land legal relations (land within the territory of Ukraine, land plots and rights to them, including land shares (parcels)). The legal nature of the category "dispute" is studied, and the idea of the expediency of its use in the legal sphere is developed. The essence of mediation as a legal category is clarified, and the author's definition of this term is proposed as a structured negotiation process, the organization and conduct

of which is provided by an independent and impartial mediator with the purpose of settling a dispute by establishing non-conflict communication and finding mutually acceptable solutions by the parties to the dispute, based on the interests and needs of the parties. It is stated that in modern domestic legal doctrine and the current regulatory framework, the issue of defining the category of mediation of land disputes (land mediation) as a separate term remains unaddressed. The definition of land dispute mediation is formulated as a structured negotiation process, the organization and conduct of which is provided by an independent and impartial mediator with the purpose of settling a land dispute by establishing non-conflict communication and finding mutually acceptable solutions by the parties to the land dispute, based on the interests and needs of the parties to the land dispute. The existing definitions of dispute mediability and its criteria in modern legal science are analyzed, and an understanding of the mediability of a land dispute is formulated as a set of necessary and sufficient number of factors and characteristics of a dispute, which, firstly, allow the initiation of the mediation procedure, and, secondly, indicate a high probability of successful settlement of the land dispute through mediation. Two groups of characteristics of land dispute mediability are distinguished: legal (formal) characteristics, the totality of which allows initiating the mediation procedure and is necessary for mediation to take place, and factual characteristics, which indicate a high probability of successful settlement of the land dispute through mediation. An ambiguous understanding of the status of mediation, enshrined in domestic legislation, is revealed, and it is proposed to remove the word "out-of-court" from the definition of the term "mediation" in the Law of Ukraine "On Mediation." A proposal is made to introduce statistical accounting of cases of reconciliation of parties to disputes through mediation in court proceedings (in various categories of cases, including those related to land disputes) and to reflect them in annual court reports, and it is also proposed (taking into account the requirements for compliance with the principle of confidentiality) to organize statistical collection of general information on the number of private mediations conducted to resolve disputes (including in the field of land relations). A number of objective and subjective factors that hinder the development and active use of land mediation are highlighted, including: lack of real support and interest in promoting mediation from the state; lack of a sufficient number of specialized mediators in Ukraine who deal with the settlement of land conflicts; low level of trust in mediators as representatives of a separate profession, lack of guarantees for the provision of quality services by them; war, etc. A classification of the main types of mediation is proposed according to the criterion of voluntariness/mandatoriness and the criterion of integration into the judicial system: 1) voluntary pre-trial mediation; 2) mandatory pre-trial mediation; 3) voluntary court mediation; 4) mandatory court mediation; 5) quasi-mandatory mediation. The author's "Mental Map of Land Mediation Development in Ukraine" is developed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Хлистік М. А. Нормативно-правове регулювання вирішення земельних спорів. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 12. С. 217-221. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-12/53> .
- 2. Хлистік М. А. Медіація: досвід європейських країн та перспективи для України. Нове українське право. 2022. Випуск 6. Том 2. С. 190-196. DOI: <https://doi.org/10.51989/NUL.2022.6.2.30> .
- 3. Хлистік М. А. Ознаки медіабельності земельних спорів. Прикарпатський юридичний вісник. 2024. № 3 (56). С. 149-154. DOI: <https://doi.org/10.32782/pyuv.v3.2024.26> .

- 4. Хлистік М. А. Про деякі аспекти вирішення земельних спорів. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. № 84. Том. 2. С. 254-262. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.84.2.35> .
- 5. Карпінська Н., Хлистік М. Земельні спори та їх види. «Area Nauki»: періодичне (щоквартальне) науково-практичне видання, зареєстроване у національній наукометричній базі Республіки Польща. ISSN 2544-1035. ORKA. Люблін. 2022. С. 40-51.
- 6. Хлистік М. А. Гарантії прав на землю, пов'язані із вирішенням земельних спорів. Проблеми забезпечення прав і свобод людини : зб. матеріалів VIII Міжнар. наук.- практ. конф. (Луцьк, 10 груд. 2021 р.) / уклад. Л. М. Джурак. Луцьк: Вежа-Друк, 2021. С. 226-228.
- 7. Хлистік М. А. Зміст поняття «земельний спір». Правове регулювання суспільних відносин в умовах демократизації української держави: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Одеса, 25-26 лютого 2022 року. Одеса: Міжнародний гуманітарний університет, 2022. С. 86-88.
- 8. Хлистік М. А. Статус медіатора за українським та європейським законодавством. Поліцейська медіація як інструмент захисту прав та інтересів громадян»: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 16 вересня, 2022 року, Львів-Торунь, Liha-Pres, 2022. С. 56-59. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-257-2-14> .
- 9. Хлистік М. А. Правове регулювання процедури медіації в Україні. Перспективи розвитку науки, освіти і технологій в контексті євроінтеграції: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Кропивницький, 12 жовтня 2022 р.). Кропивницький: ЦФЕНД, 2022. С. 31-32. URL: <http://www.economics.in.ua/2022/09/12-2022.html> .
- 10. Хлистік М. А. Критерії класифікації земельних спорів. Правове регулювання суспільних відносин: перспективні напрями на шляху до сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 28-29 жовтня 2022 р., м. Київ. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2022. С. 78-81. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-268-8-20> .
- 11. Хлистік М. А. Урегулювання в українському законодавстві процедур альтернативного вирішення спорів. Становлення та розвиток правової держави: проблеми теорії та практики: Матеріали XV міжнародної науково-практичної конференції, що присвячена 102-річчю Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова, м. Миколаїв. 28-29 грудня 2022 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2022. С. 496-500. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-287-9-136> .
- 12. Хлистік М. А. Вирішення правових спорів в умовах воєнного стану. Правове життя: сучасний стан та перспективи розвитку: зб. тез наук. доп. XVIII Міжнар. наук.- практ. конф. молодих учених (21 квіт. 2023 р.) / уклад. І. В. Корінецька, В. П. Слободян. Луцьк : Вежа-Друк, 2023. С. 169-173.
- 13. Хлистік М. А. Медіація та врегулювання спору за участю судді: особливості та основні відмінності. Актуальні питання реформування правової системи: зб. матеріалів XX Міжнар. наук.-практик. конф., Луцьк, 15-16 вересня 2023 р. / Уклад. Джурак Л.М. – Луцьк: «Завжди Поруч», 2023. С. 170-171.
- 14. Хлистік М. А. Поняття медіабельності земельних спорів. II Міжнародна науково-практична конференція Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського до 105-ї річниці від заснування університету : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 17-18 жовтня 2023 р., м. Київ. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2023. С. 110-113. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-355-5-28> .
- 15. Хлистік М. А. Медіація як спосіб врегулювання екологічних та земельних конфліктів. Перші наукові читання з сучасних проблем земельного, аграрного та екологічного права крізь призму творчої спадщини професора Василя Лук'яновича Мунтяна: збірник тез наукових доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Київ, 04 квітня 2024 року) / За заг. ред. Володимира Носіка, д.ю.н., проф., член-кор. НАПрН України. Ніжин.: Видавець Лисенко М. М., 2024. С. 170-173.
- 16. Хлистік М. А. Медіація як спосіб врегулювання публічно-правових спорів у сфері земельних відносин. Закарпатські правові читання. Сталий розвиток та інституційна спроможність в умовах війни: національний та міжнародно-правовий аспекти: Матеріали XVI міжнародної науково-практичної

конференції, м. Ужгород, 26–27 квітня 2024 р. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2024. С. 360–363. DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-377-7-98>.

- 17. Хлистік М. А. Примирення сторін спору шляхом медіації під час судового процесу. Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / НУ «ОЮА» : за заг. ред. С. В. Ківалова ; відп. за вип. М. Р. Аракелян. Одеса : Фенікс, 2024. С. 291–293. URL: <https://hdl.handle.net/11300/28085> .
- 18. Хлистік М. А. Особливості правового регулювання земельних відносин в умовах воєнного стану. Два роки війни: наслідки та перспективи: тези доповідей учасників Всеукраїнської онлайн конференції (м. Київ, 15 травня 2024 р.). [Електронне наукове видання]. За заг. ред. Алюшиної Н., Панчишина Р. Київ: БФ «Науковці та освітні для ЗСУ», 2024. С. 218–220. URL: <https://naukarmy.org.ua/vseukrayinska-konferenciya-dva-roky-vijny-naslidky-ta-perspektyvy/> .
- 19. Хлистік М. А. Земельно-технічна експертиза та її роль у вирішенні земельних спорів. Державотворчі процеси в Україні: реалії сьогодення: Тези доповідей за матеріал. I Міжнародної наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 17 травня 2024 року) / відп. ред. В.В. Аніщук, А. М. Земко. Луцьк: ІВВ ЛНТУ, 2024. С. 88–91.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпінська Наталія Володимирівна

2. Nataliia V. Karpinska

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9658-3623

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Федчишин Дмитро Володимирович

2. Dmytro V. Fedchyshyn

Кваліфікація: д.ю.н., доц., 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1565-8150

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лісова Тетяна Вікторівна

2. Tetiana V. Lisova

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.06

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3747-1733

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, буд. 77, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фідря Юлія Олександрівна

2. Yuliia O. Fidria

Кваліфікація: к.ю.н., доц., 12.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9703-9494

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Книш Сергій Володимирович

2. Sergiy V. Knysh

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0717-1430

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, Луцьк, Луцький р-н., 43025, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Ленгер Яна Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Ленгер Яна Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Ліповська-Маковецька Наталія Іванівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна